GAZETA KRAKOWSKA

Nro 82.

Z KRAKOWA DNIA 14 PAŹDZIERNIKA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 6 Października.

Jego Cesarzewiczowska Mość Wielki Xiążę Michał, przybył do tuteyszey stolicy.

Wyszedł świeżo z Litografii Portret N. Cesarzowey i Królowey Alexandry, odpowiedni do Portretu N. Pana, których nabyć można w Składzie Rycin u A. Dal Trozza przy ulicy Senatorskiey.

Kurs Listów Zastawnych.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych
bez dwóch Kuponów białych.

Przedaiący żądaią	zł.	83	gr.	$7\frac{1}{2}$
Kupuiący ofiaruią	—	82	—	20
Istotnie przedano	—	83	—	—

W Warszawie dnia 4 Października 1827 r.
F. H. *Schaber* S. G. K. W.

Z Petersburga d. 9 Września. D. K.
(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Dziś o godzinie wpół do 4tey zrana N. Cesarzowa Alexandra powiła szczęśliwie Syna, któremu dano imie Konstanty.

Wiadomość o tym wypadku ogłoszono natychmiast mieszkańcom tuteyszey stolicy przez 301 wystrzałów działowych z twierdzy.

O godzinie 2giey po południu śpiewano *Te Deum* w kaplicy pałacu zimowego, w obecności N. Cesarza Jmci, N. Cesarzowey Matki, J. C. M. Wielkiego Xięcia Następcy Tronu, na podziękowanie Wszechmocnemu za szczęśliwe rozwiązanie N. Cesarzowey. Członkowie Rady Cesarstwa, Ministrowie, Jenerałowie, Dwór, Ciało dyplomatyczne, i wiele innych znakomitych osób, znaydowali się na tey uroczystości.

Wieczorem oświecono miasto.

Z Paryża d. 28 Września.

Wczoray w południe prezydował Król na radzie gabinetowey.

P. Kolioff, sekretarz Rossyyskiego poselstwa w Londynie przybył tu dnia 25go. Tegoż dnia tuteyszy Poseł Rossyyski, Hr. Pozzo di Borgo, wyprawił gońca do Petersburga. Poseł Austryiacki wyprawił także gońca do Wiednia po przybyciu tu młodego Xcia Metternicha.

Marg. Villareal poiechał ztąd do Wiednia, dla towarzyszenia Infantowi Don Miguel do Lizbony.

Monitor oświadczą wiadomość z Dziennika Smirneńskiego, że flotta Francuzka w Lewancie będzie ieszcze 5 okrętami zwiększona, za nieprawdziwą. Rzeczona flotta składa się jak flotty innych Mocarstw z 4 okrętów i niema podobieństwa, ażeby Mocarstwa swoie kontyniensa powiększyły.

Xżę Bordeaux ukończy iutro lat 7.

Poseł Angielski przy Dworze Hiszpańskim, P. Lamb, przybył tu dnia 24 b. m.

Dnia 25go około godziny 10 w wieczór widziano tu, w Hawrze i w wielu innych mieyscach wielkie na obłokach światło. Przez całą trwałość tego ziawienia igła magnesowa była w ustawicznem poruszeniu.

Rząd Sardyński zniżył cło od wywożonego z Piemontu iedwabiu o połowę, przez co iedwab staniał o 3 od sta.

Akademiia umieiętności w Bordeaux każe bić medal na pamiątkę sławnego Architekta Mazois (wydawcę starożytności Pompei.)

Dziennik Marselski donosi, że piekarze tego miasta dali przykład wspaniałomyślności, która im zaszczyt czyni. Postanowili bowiem zapłacić długi zmarłego tam swoiego kollegi, który zostawił żonę i 9 dzieci. Złożyli oprócz tego pewną summę pieniędzy, dla postawienia wdowy w stanie do prowadzenia swoiego rzemiosła i utrzymania swey rodziny.

Z Pampeluny piszą pod dniem 15 Września: Władze Hiszpańskie poczyniły razem z Jenerałem Francuzkim przygotowania do utrzymania tam spokoyności, którą niektórzy naczelnicy kup zbroynych przerwać iuż chcieli.

Od granic Hiszpańskich d. 20 Września.

Do Figueras nadszedł rozkaz, aby ta twierdza na dwa miesiące zaopatrzona była w żywność. — Pułkownik 38 pułku poiechał za urlopem do Paryża. — Gdy zdarzenia w Katalonii utrudniaią związek z tą prowincyią, przeto przedsięwzięto środki, ażeby zawsze okręty w gotowości stały do przewożenia morzem listów i woysk do Barcellony.

Bunt rozszerzył się iuż aż do Seu d'Urgel, i niektórzy Agrawidos poważyli się nawet znieważyć kilku mieszkańców Urgelu, które miasto iest iednak przeciw nim zapewnione. Buntownicy nie dopuszczaią żadnych żywności do Gerony i wodociąg mieyski zepsuli. Osada Hiszpańska w tey twierdzy nie wiele okazuie ochoty do bicia się, ale dowodca tameczny iest mąż odważny. — Podług późnieyszych doniesień mieli buntownicy odstąpić swoiego zamysłu przeciw Geronie.

Z Puycerdy donoszą pod dniem 19 b. m. że liczba buntowników codziennie wzrasta, a nieukontentowanie się powiększa. Przed 3 dniami rozpisali buntownicy 1000 porcyy żywności, nikt iednak nie przybył do ich odebrania. Z tem wszystkiem donoszą z pewnością, że buntownicy opanowali Reus, nałożyli 100,000 piastrów kontrybucyi i żołnierzom dozwolili czterogodzinnego rabunku. — Cytadela Cardony znayduie się ciągle ieszcze w reku woyska Królewskiego, a miasto posiadaią buntownicy, którzy postąpili także przeciw Conca de Tremp. Od miasta Tremp zażądali żywności, ale czyli im się poddało ieszcze niewiadomo.

Poczta z Barcelony, która dnia 19 w wieczór przybydź była powinna, ieszcze nazaiutrz nie przybyła. Urządzenie dwóch bataliionów ochotników w Barcelonie idzie spiesznoː w dwóch dniach zapisało się 1800 ludzi. Manso stał dnia 17 o 5 godzin drogi od Manresy i codziennie przybywaią woyska do Katalonii. Wczoray pod dowództwem Castan Etabras pokazało się pod Geroną 2000

buntowników, którzy pozdrawiali i znieważali to miasto. Osada stała pod bronią i dwie kompaniie piechoty i 10 jeźdców, wyszedłszy z miasta, rozpędzili całą zgraię i kilkunastu jeńców zabrali.

W Francuzkiey Cerdagne rozrzucono obwieszczenie buntowniczey junty z Vich pod dniem 9 b. m., w którem zapowiedziano, że Agravidos opanuią miasto Puycerda, lecz ani mieszkańcy tego miasta, ani Francuzkiey Cerdagny nie maią się niczego obawiać, gdyż dobrzy i wierni poddani ukochanego Monarchy Ferdynanda VII. nie żądaią iak tylko sprawiedliwości i oddalenia rewolucyionistów. Całe ich usiłowanie zmierza iedynie do spoienia bardziey węzłów przyiaźni z Francyą. — Bogaty właściciel niedaleko la Bisbal (na północ od Palamos mieszkaiący) opuścił z dwiema synami i dwiema służącemi swoie mieszkanie i znayduie się teraz na czele 400 ludzi. Inny, nazwiskiem Pelau, w Rosas, stanął także na czele 200 ludzi. W Barcelonie tak wielki znayduie się natłok ludzi, iż policyia zmuszoną została zalecić, aby żaden dom nie przyymował więcey ludzi, iak ich pomieścić może. Żony officerów Francuzkich zabieraią się do opuszczenia tego miasta i całey Katalonii.

Z *Barcelony d.* 14 *Września.*

(Z prywatnego listu Dzien: Handlowego.)

Zdaie się, iż buntownicy zrucili teraz zupełnie maskę, gdy iuż nawet poczt nie szanuią. Ostatnia poczta z Walencyi zatrzymana przez nich została; zabrali urzędowe pisma i nieco z prywatney korrespondencyi; posięgnęli się nawet do kiesek podróżnych, z pomiędzy których dwóch officerów powracaiących do swych pułków, w niewolą zabrali. Dotąd wszystko udaie się buntownikom: prawda, iż niema przeciw nim żadney siły, i z tego względu postanowiono uzbroić tak zwanych Miquelets czyli gorali Pireneyskich. Ale ludziom tym zbywa na ochocie, a Rządowi na pieniądzach, zwłaszcza od czasu, iak buntownicy opanowali kopalnią soli pod Cardona.

Nowy Gubernator w Mataro, Jenerał Breton, wcale dobrze bierze się do rzeczy, i zdaie się mieć zamiar w razie potrzeby uzbroić tych wszystkich, którym od r. 1823 broni nie powierzono. Twierdzą, iż przy objęciu gubernatorstwa zwołał do siebie znakomitszych Duchowych, i oświadczył im, iż ieśli w którey wsi za zbliżeniem się woyska Królewskiego będzie na gwałt dzwonionem, tedy każe zaraz dzwony spuścić, a ich w mieysce onych zawiesić. Saperes zaś nakazał wszystkim sołtysom dzwonić na gwałt iak tylko pokażą się woyska Królewskie i one odpędzać, i naten koniec dostarczył im broni.

Osada Gerony składa się z 1200 ludzi 3go lekkiego pułku piechoty, którego pułkownikiem iest Basan. Podług naynowszych doniesień cytadela Cardony, chociaż iest ściśnioną, trzyma się ieszcze; z tem wszyskiem ieśli zabraknie żywności, osada przerzynąć się będzie musiała przez buntowników. W Vich uwięziono przed 3 i 4 dniami 85 naybogatszych osób, i zdaie się, iż takiż los wymierzyli buntownicy przeciw wszyskiem bogatem osobom w Reus i innych znacznieyszych miastach.

Odebrano tu exemplarze trzech 1wszych Nrów gazety, którą ustanowiona w Manresa Katalońska junta wydaie, pod tytułem: "Roialistki Katalończyk." Godłem iey iest: niech żyie Religiia! niech żyie nieograniczony Król! niech żyie Inkwizycyia! śmierć policyi i wszyskiem taynym towarzystwom!

)2(

Pomiędzy nowościami z Katalonii znayduie się odezwa dowodcy roialistskich woysk w Vich, w ktorey zapewnia mieszkańców, iż woyska nie zebrały się, iakby sądzić mogli na rzecz konstytucyi, ale dla uwolnienia Króla od bezwstydnych członków taynych towarzystw. Nadaremnie wydał Król wyrok względem politycznych i woyskowych oczyszczeń i naysurowsze nakazał dochodzenia; samę nawet członki junty oczyszczenia nie były oczyszczone lub nabyły go przez przekupstwo. Wielu wcale nieoczyszczonych konstytucyonistów umieszczono na urzędach, a roialistów nayzuchwaley oddalono. Edykta Królewskie, a mianowicie z dnia 9 Sierpnia 1824 względem umieszczenia roialistów na urzędach nie były wcale zachowane; wyszydzano i prześladowano roialistów, a wynoszono konstytucyonistów; dostawy nawet dla woyska konstytucyynego zostały zapłacone, a czynione dla dobrey sprawy dotąd są nie płatne: zgoła rozdawano konstytucyonistom wysokie urzędy, a wiernym roialistom niewolno nawet zbliżyć się do tronu. — Jako szczególnieyszą nowinę z Manresy zawiera taż Gazeta: że wysoki Naczelnik przedniey straży Królewskiego obserwacyynego woyska tey prowincyi, Don Augustyn Saperes, wszedł dnia 4go b. m. o godzinie 8mey z rana do Ingualada, i przyięty był od mieszkańców z nayżywszemi tysiąc razy powtórzonemi okrzykami: niech żyie Religiia! niech żyie Nayiaśnieyszy Monarcha Ferdynand VII (którego Boze zachoway)! niech żyie Saperes, który nas przybyciem swoim uszczęśliwił! Batalion ochotników Królewskich przeszedł zaraz pod iego rozkazy, iako też bataliony i ruchome kompanie w ościennych wsiach. Ingualada iest z pośpiechem umacniana, a mieszkańcy miasta postanowili bronić się przeciw nieprzyiacielowi. Don Pablo Miro, bogaty kupiec i właściel w Reus, urządził w okolicy Monblanch trzechsetny oddział i pod iego rzetelne chorągwie zgromadza się coraz więcey ludzi. W Puente de l'Armentera stoi inny, w Vall urodzony dowodca, na czele 500 nieustraszonych roialistów. Mówią, że z Mataro nasze, ale nie Francuzkie woyska wyparte zostały, i że pierwsze oddaliły się bez nayumnieyszey zaczepki od ostatnich. Zwycięzkie nasze woyska weszły do Cervera, a lud przyiął ie z wyrazami radości. Wszyscy roialiści połączyli się pod nasze chorągwie i pracuią nad obwarowaniem miasta. Porządek i spokoyność nie były przy tem wkroczeniu przerwane. — Dnia 6go b. m. z rozkazu naywyższey prowincyonalney junty zaprowadzona została w Cerwera powiatowa junta, ktorey członkami są: Kanonik Damon Soler, Xiądz Guixa, Don Marnon, Kapitan grenadyerow 1go batalionu ochotników Esorcel, Kupiec Villarubia, właściciel w Moja Don Buscalla de la Pera. Junta ta uznała bydź potrzebną utworzenia junty woyskowey, która sądzić ma tak woyskowe, iako i cywilne osoby.

Z Madrytu d. 24 Września.

Gazeta rządowa zawiera: Onegday o godzinie 5 z rana odiechał Król do Katalonii. Tu panuie ciągle nayzupełnieysza spokoyność, iakkolwiek zachodzi obawa względem zdarzeń w Katalonii.

Infant Karol nie poiechał przed Królem, iak się dawniey doniosło, ale bawi dotąd w Madrycie.

Jenerał d' Espanna odiechał dnia 16go przez Walencyą do Katalonii. Udaiące się do Kalonii woyska połączą się pod Tortozą i Lerydą.

Biskup Tortosy Wiktor Saez wydał list pasterski, w ktorym dosyć oziemble do po-

koiu i posłuszeństwa zachęca. Biskup Leridy iest iedynem dotąd Prałatem w Katalonii, który zachowuie się spokoynie.

Z Lizbony d. 12 *Września.*

Hr. da Ponte po 43dniowem urzędzie Ministra woiennego został oddalony. Tymczasowo zastępuie mieysce iego Radca stanu Xavier, podobnie iak oddalonego Ministra sprawiedliwości Hr. Santarem, P. Freire de Andrado.

Z Rzymu d. 20 *Września.*

Na taynym Konsystorzu dnia 17 b. m. zatwierdził Oyciec S. 8 Biskupów, pomiędzy któremi 2 w Węgrzech, a 3 *in partibus.* Dnia 15go b. m. umarł tu szacowany Professor chirurgii, P. Sernicoli.

Z Londynu d. 25 *Września.*

Wczoray powrócił ze wsi Lord Dudley i miał zaraz naradę z Xciem Esterhazem. Margr. Palmella (nowy Minister spraw zagranicznych Królestwa Portugalskiego) miał także w tych dniach kilka z nim narad.

Układy z Portą (wyraża Gazeta Goniec) bliskie są ukończenia. P. Stratford Canning i inni Posłowie muszą do 3 a naydaley do 4go b. m. Stambuł opuścić lub Porta na ich żądania zezwoli. Ostatni goniec z Stambułu przywiozł tylko pisma do 5 b. m. a zatem upada wiadomość, iakoby Posłowie dnia 5go oddalili się ztamtąd.

Nadeszły tu Amerykańskie Gazety do 25go Lipca, lecz niema w nich żadney wzmianki o pokoiu między Brazylią i Buenos-Ayres. Doniesienia z Limy dochodzą do końca Maia. Nowy Kongres otworzony tam dopiero został dnia 15go tegoż miesiąca. P. Valdivieso obrany został iego prezesem. Sta Cruz iest teraz prezydentem tey Rzeczypospolitey, a P. Vidaure (nayzabitszy nieprzyiaciel Boliwara) należy do Ministerium.

Z przeprawy Davis przybyło iego roku 58 wyszłych na połów wieloryba okrętów z 633 wielorybami.

Dom na Green-Park, który zmarły Xżę Jorku posiadał, niema ieszcze właściciela. Margr. Stratford miał zamysł kupić go; lecz pokazało się, iż długi przewyższaią iego wartość. Rząd zaliczył na iego budowę 50 do 60,000 Fs. reszta długu bydź musi należnością prywatną. Musi bydź więc oszacowany.

Obieg Angielskich biletów skarbowych wynosi teraz około 22 mill. Fs.

— Dnia 29. —

N. Król oczekiwany iest w mieście.

Vicehrabia Dudley mianowany iest Hrabią połączonych królestw z tytułem Vicehrabi Ednam w Roxburghshire (w Szkocyi).

Dnia 27 odbyła się gabinetowa rada, na którey znaydowali się wszyscy Ministrowie.

Do Xcia Esterhazego przybył z Stambułu goniec. Posłowie ieszcze się tam znaydowali.

Przez Dower pobiegło spieszno dwóch gońców do Londynu. — Z Gibraltaru piszą pod dniem 6 b. m., że Rossyyska eskadra dnia poprzedzaiącego po południu na morze środziemne wypłynęła. — Gazeta zaś Glob donosi o przybyciu flotty Egipskiey do Rodus.

Margr: Anglesea czyni wielkie przygotowania do podróży do Irlandyi, dla obięcia dostoyności Vicekrola. W mieysce iego na jenerała artyleryi przeznaczaią Xcia Gordon.

Nowy liniiowy okręt Jerzy IV iest naywiększym w całey Angielskiey sile morskiey. Budowa iego zaczęła się przed 5 laty pod dozorem P. Parkins, i teraz dopiero ukończony został. Ma 120 dział, lecz w potrzebie pomieścić ich może 136. Xiężna Kla-

rency: odbyła wedle zwykłego obrzędu chrzest iego.

P. Jacob, obieżdzaiący kraie północne w przedmiocie rolnictwa, poiechał podług listów z Hamburga do Rossyi (dnia 24 Sierpnia znaydował się ieszcze w Kopenhadze).

Kapitan Franklin, Doktor Richardson i Porucznik Bach, należący do arktytyczney wyprawy, powrócili z Nowegojorku do Liwerpoola.

Pod Hr. Harrowby upadł koń, iednak lekko tylko uszkodzony został.

Królewski okręt Maidstone zabrał między innemi Brazyliyski bryg z 106 niewolnikami. Wszyscy ci nieszczęśliwi, byli rozpalonem żelazem naznakowanemi; mężczyźni na ramionach, a kobiety na szyiach, tak iż z skutku tey operacyi 20 z nich umarło.

Gdy Pallas sławny badacz natury Rządu Rossyyskiego, urządził mineralny swòy zbiòr na sprzedaż i żądał zań 10,000 rubli. Cesarzowa Katarzyna rozpoznawszy dokładnie ten zbiór, napisała na brzegu iego listu własną ręką: "P. Pallas iest doświadczony Mineralog, ale zły rachmistrz: ma mieć za swóy zbiór 20,000 rubli.,,

Podług zapewnienia Gazety Szkockiey nadszedł w tych dniach z północney Ameryki do tego kraiu kommis o przysłanie tam kamieni.

Niecierpliwie oczekiwana fregata Blanche przybyła w tey chwili z doniesieniami z Rio-Janeiro do 1 Sierpnia, podług których Rzeczpospolita rzeki Plata przywieziony przez P. Garcia traktat pokoiu z Brazylią nietylko odrzuciła, ale nawet lud w Buenos-Ayres rzeczonego pełnomocnika za zezwolenie na taki traktat znieważył. Czynione zatem są w Brazylii przygotowania do woyny. Zdaie się nawet, iż rząd w Bunos-Ayres zmieniony został i Prezydent Rivadia iest z urzędu złożony. Papierowe pieniądze w Rio-Janeiro traciły przeszło 50 od sta. Od kilku lat powiększyła się znacznie liczba Europeyskich rzemieślników. W niektóry ulicach widać bogate składy i sklepy z wykwintnemi towarami Francuzkiemi.

Gazety Nowoiorskie zawieraią wiadomości z Karakas do 1go Września, a z Kartageny do 12go Sierpnia. Jenerał Paez ogłosił się znowu przez odezwę naczelnym Wodzem w Wenezueli z nadzwyczayną władzą. Boliwar udał się w przykrey bardzo chwili do Bogota, gdzie, gdyby go iego odezwa niebyła poprzedziła, byłaby wybuchnęła rewolucyia i 150 znakomitych osób byłoby musiało w kaydanach do Kartageny powędrować, iako to Jenerał Soublett, PP. Baralt, Arbolida, Torres, Espinal, Jenerał Sands i inni, o czem Boliwarowi Soublette przez officera dosyć ieszcze wcześnie doniósł. Wiadomość ta opiera się iednak tylko na listach z Kartageny, podług których Viceprezydent znaydować się miał na czele spisku, lecz odstąpili go potem prawie wszyscy iego sronnicy. — Kongres uchwalił zwołanie narodowey konwencyi. Port Santa Martha ogłosił także swoią uchwałą portem składowym.

Z Bruxelli d. 24 Września.

J. K. Wysokość Xżę Oranii powrócił tu dnia 17go b. m. z St. Omer. Xcia Maillé, który z polecenia Króla Francuzkiego wyiechał przeciw niemu na granicę, udarował za to brylantami wysadzoną tabakierą.

Zaprzeszłey nocy przebiegł tędy goniec Angielski z pismami z Petersburga do Londynu.

Postanowieniem z dnia 17go b. m. oświadczył J. K. M. ustanowioną w r. 1815 do spraw Rzymsko-Katolickiey służby Bożey kommissyią zanieustaiącą. — Hr. Celles,

nadzwyczayny nasz Poseł, oczekiwany tu iest z Rzymu w przyszłym tygodniu.

J. K. M. nakazał wyrokiem archiwum byłey Rady stanu w Hadze, które dotąd zostawało w Ministerstwie woiennym, połączyć z archiwnm stanu. Przez ten środek będzie mogło bydź rzeczone archiwum do dzieiów Niderlandzkich użytem, gdyż dotąd leżało bez użytku dla umieiętności.

Związek przyiaciół Greków w Rotterdamie wezwał znowu mieszkańców do dobroczynnych składek dla nieszczęśliwych Greków.

We wsiach Stocken, Leuth, Meeswick, Greenbicht panuią febry, na które lubo nie wiele umiera ludzi, ale przeszkodą są do robot w polu. W Antwerpii zapełnione są takiemi choremi wszystkie szpitale.

Z Szwaycaryi d. 26 Września.

Gazeta Lauzańska zawiera spis składek, które komitet Lauzański w ostatnich czasach zebrał na wsparcie Greków. Cała summa przenosi 2000 Szwaycarskich franków. Z Syra odebrano nowe doniesienia od Doktora Gosse z Genewy do 2go Września, gdzie był pracami wielorakiemi zatrudniony. Co o Grekach i ich położeniu pisze iest równo zasmucaiącem iak z doniesień publicznych.

Z spadku po naczelnym Bibliotekarzu Tscharner w Bernie, iego dziedziczka Pani Scholteis Freudenreich z domu Tscharner, darowała mieyskiey bibliotece bogaty, z 2354 sztuk składaiący się zbiór monet, w którym między innemi znayduie się 100 złotych monet Cesarzów Rzymskich, 756 srebrnych monet tychże Cesarzów i 148 monet Konsulowskich i innych rodzin.

Rząd Kantonu Zurich trudni się znowu zawieszoną naradą względem rozszerzenia Kościoła Katolickiego w tem mieście.

Od brzegów Menu d. 27 Września.

NN. Królestwo Bawarscy po powrocie swoim z Brukenau do Minchen zaszczycili dnia 22 b. m. w wieczór pierwszy raz obecnością swoią teatr Dworski, i byli od licznie zebraney publiczności radosnemi okrzykami przyiętemi.

N. Król Wirtembergski w powrocie z Włoch przybył dnia 23 b. m. o godzinie 5 z południa do Minchen, i wysiadł do mieszkania Posła swoiego, Barona Schmiz-Grollenburg.

Panuiący Xżę Łukieski, Infant Hiszpański, przybył dnia 22 b. m. z swoim orszakiem do Augszburga, i wysiadł do gościnni pod trzema Murzynami. Dnia 23 udał się w dalszą drogę do Drezna.

Sarek Beg, officer Perski wysokiego stopnia, przybył dnia 20 b. m. do Frankfortu. Jedzie on, iak zapewniaią, z dyplomatycznem zleceniem do Anglii, dla proszenia powtórnie o pośrednictwo do wyiednania słusznego pokoiu z Rossyią.

W nocy na 21 Września na drodze między Erlangą i Norembergą zapaliła się bryka z towarami w wartości przeszło 1000 ZR. i dla wielości w pakach słomy niemógł bydź ogień ugaszony.

Od granic Tureckich d. 16 Września.

Podług listów z Stambułu (wyraża Gazeta powszechna) rozchodziła się tam wieść, że Napoli di Romania w imieniu trzech sprzymierzonych Mocarstw w posiadłość zaięte zostało. Stolica powyższa nie była bardzo spokoyna; woyska iednak odebrały rozkaz udania się na północną granicę państwa. Dostrzegacz Smirneński z dnia 25 Sierpnia

donosi tylko, iż Admirałowie Angielski i Francuzki znaydowali się w porcie Napoli di Romania, co dawało powód do rozmaitych wieści.

Rząd Grecki miewa swoie posiedzenia w zamku Burtzi, gdzie także znayduie się Naczelnik Mainotów Pietro-Bey. — Lord Cochrane znayduie się w Poro i każe z pośpiechem naprawiać zabraną w Jońskich wodach Turecką korwetę.

WIADOMOŚCI z GRECYI.

(Ciąg dalszy Konstytucyi Greckiey.)

Dział VII. O Gubernatorze. 102) Gubernatorowi poruczona iest władza wykonawcza. 103) Gubernator iest osobą nietykalną. 104) Sekretarze Stanu odpowiedzialni są za czynności swoiego urzędu. 105) On wykonywa prawa przez Sekretarzów Stanu w całym obwodzie Państwa. 106) Wszystkie rozporządzenia podpisuie Gubernator; podpisuie także Sekretarz Stanu, do wydziału którego należą, z przyciśnieniem pieczęci tegoż Sekretaryatu (Ministerstwa). 107) On porusza siłę lądową i morską. 108) Czyni wnioski do Senatu, podług artykułu 7[illegible], upoważniaiąc iednego lub więcey Sekretarzów Stanu, aby podczas narad w tey mierze znaydowali się w Senacie. Podczas dyskussyy, między innemi musi bydź obecny ten Sekretarz Stanu, do którego wydziału należy prawo wniesione. 109) Gubernator stara się o wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo. 110) Mianuie i zmienia Sekretarzów Stanu i wszystkie służby i urzędy publiczne, i oznacza każdego powinności. 111) Korresponduie z obcemi Mocarstwy. 112) Wypowiada woynę, zawiera pokóy i układy podług artykułu 93. 113) Wysyła Posłów, Konsulów, Ajentów i t. d. do Państw obcych, i nawzaiem takowych od nich przyymuie. 114) Może zgromadzić Senat na posiedzenie nadzwyczayne, gdy tego wymaga potrzeba, i stósownie do potrzeby Państwa trzymać takowy dłużey nad cztery miesiące. 115) Stara się o dokładne praw wykonanie. 116) Obowiązany starać się, aby wyroki Sądów były wykonane. 117) Obowiązany uczynić wniosek o urganizowanie gwardyi narodowey. 118) Gubernator nie ma przystępu do Senatu, oprócz przy rozpoczęciu się i końcu posiedzeń. 119) W początku każdego posiedzenia mówi o stosunkach zewnętrznych, wewnętrznym stanie kraiu, szczególniey zaś o dochodach i wydatkach, o potrzebie następuiącego roku i o ulepszeniach, iakie bydź mogą w sprawach publicznych. 120) Wybór Gubernatora uregulowany zostanie szczególnem prawem, które Senat tego roku wyda. 121) Gubernator piastować będzie urząd przez lat siedm. 122) Gubernator obrany, przysięga publicznie w Senacie, że Konstytucyi Greckiey bronić i onęż utrzymywać będzie, stósownie do przysięgi Gubernatora. 123) Gubernator potwierdza i ogłasza prawa podług art 37. 124) Gubernator przez ludzkość i mocne powody może zmienić karę śmierci, po naradzie ze Sekretarzami Stanu na zalecenie Sądu. 125) Gubernatorowi i Senatowi nie wolno iest wchodzić w iakie bądź układy, ktoreby miały za cel zniesienie politycznego bytu i niepodległości narodowey.

(Dokończenie nastąpi.)

DODATEK DO N[ro] 82. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 14 PAŹDZIERNIKA 1827 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na O° r.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paźdz:		cali lin:	stopnie	stop:			
9.	god: 7	27 4, 729	+ 7 . 8	87	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
	12	„ 4, 521	+ 15. 2	71	Połud: Ws: słaby	„	
	3	„ 4, 257	+ 16. 3	66	„ „	„	
	9	„ 4, 630	+ 10. 2	81	Zachodni słaby	„	
10.	7	27 4, 657	+ 6. 6	82	Wschodni słaby	Pogoda z Chmur:	
	12	„ 4, 563	+ 17. 0	67	Półn: Za: średni	„	
	3	„ 4. 132	+ 18. 5	60	„ „	„	
	9	„ 3, 933	+ 8. 8	80	Wschodni słaby	„	
11.	7	27 3, 210	+ 6. 5	85	żaden	Pogoda z Chmur:	
	12	„ 2, 960	+ 17. 0	65	Połn: Za: słaby	„	
	3	„ 2, 614	+ 18. 3	62	Połud: Za: średni	„	
	9	„ 2, 504	+ 9. 8	79	„ Ws: „	Pogoda	
12.	7	27 1, 331	+ 9. 7	82	Północny słaby	Pogoda z Chmur:	o go. 10 3/4 deszcz.
	12	„ 1, 234	+ 15. 0	77	Połn: Za: mocny	Pochmurno	Deszcz.
	3	„ 1, 603	+ 12. 3	84	Połud: Za: mocny	„	Deszcz.
	2	„ 2, 357	+ 8. 7	88	„ słaby	„	

J. Steczkowski, Z. A. O.

— Z Krakowa. —

Towarzystwo Nauk z Jagiellońskim Uniwersytetem złączone, dopełniaiąc przepisów Statutu i obchodząc uroczyście, rówvisible tegoroczne publicznego wychowania w Szkołach zaczęcie, iako też rocznicę zaprowadzenia Konstytucyi od trzech Nayiaśnieyszych Protektorów wolnemu Miastu nadaney; odprawi na dniu 18 Października r. b. w Amfiteatrze Gmachów Nowodworskich o godzinie

jedenastey przed południem nadzwyczayne Posiedzenie w niżey opisanym porządku.

Koll-ga Augustyn Boduszyński Senator i Professor Prawa, w dalszym ciągu swey rozprawy wykładać będzie różnicę między uniżaiącą człowieka ciemnością a korzystnem dla niego oświeceniem, i przykładami dziejów okaże; że wszystko w naturze i same nauki nieustanney ulegaią zmianie.

Kollega Antoni Matakiewicz Professor Prawa zamknie to posiedzenie rozbiorem ustaw nówszych przeciwko lichwiarstwu.

Dan w Krakowie dnia 12 8bris 1827 r.

P. *Czaykowski* Sekr: Tow: Nauk.

Z Strazburga d. 23 Września.

Onegday przybył tu Wielkiego Xcia Badeńskiego Minister do spraw wewnętrznych, Baron Berkheim, i udał się do Prefekta naszego departamentu, Radcy stanu Esvangart, poczem przez obu pełnomocników podpisana i zatwierdzona ugoda względem granic między Baden i Francyią z zwykłemi formalnościami wymienioną została.

Od brzegów niższey Elby dnia 28 Września.

Ces. Rossyyska fregata która odbyła podróż około świata (okręt przeznaczony do roczney podróży do Kamczatki i Ameryki) przepłynęła d. 20 Września około Kopenhagi w powrocie do Kronstadtu.

Powracaiący z Kantonu Dóński okręt Christianschawn przywiózł 715,000 funtów herbaty, 151,000 f. cukru, 30,000 f. sago, 25,000 f. cynamonu, i t. d.

Xięztwo Potbusu przybyli z swą córka do Sztokolmu.

Szkodę, którą miasto Abo przez ostatni pożar poniosło, wynosi do 13 mil. tal. bankowych czyli 26 mil. rubli.

— Dnia 2go Października —

W Norwegii zachodzą skargi na niedostatek pieniędzy, ustanie handlu i przykre położenie pracowitey klassy ludzi. Wielu niemaiętnych z braku pieniędzy i zboża do siewu nie obsiali swych gruntów na wiosnę. Jakkolwiek obsiane grunta wydały tego roku plon obfity, wszelako nędza nie ustanie u tych, którzy nie są w stanie uzyskać pieniędzy. Co Seym względem zaradzenia niedostatkowi pieniędzy postanowił, niewielką przynosi ulgę. Zresztą budżet okazuie, iż Norwegiia iest iednym w Europie kraiem, który naymnieysze opłaca podatki, bo gruntowe podatki przeszło miliona ludzi nie wynoszą iak 420,000 species talarów.

Prace około wstrzymania roznoszonego przez wiatr piasku w niektórych prowincyiach Szwedzkich czynione są z pośpiechem. W Smoland znaczna rozległość piasku będzie mogła bydź wkrótce uprawioną, gdyż zasłoniono ią od wiatru zasadzeniem w roku zeszłym 5300 rożnego gatunku drzew leśnych i pasianiem znaczney ilości nayśpiesznicy rosnących drzew.

Sprawuiący w Sztokolmie interessa Cesarza Austryiackiego, Hr. Wovna, złożył Królowi Szwedzkiemu kosztowną zapinkę, którą NN. Cesarstwo Jchmość Austryiaccy, jako Rodzice chrzestni, przysłali w podarunku nowo narodzonemu Xciu Uplandyi, synowi Królewica Następcy tronu. Monarcha Szwedzki zaszczycił Hrabiego ozdobą orderu miecza z brylantami.

Z *Frankfortu d. 1 Października.*

NN. Królestwo Jchmość Wirtembergscy powrócili z swey do Włoch podróży przez Tyrol, Salcburg i Minchen w pożądanym stanie zdrowia dnia 28go z. m. do Stuttgardu. — W ostatniem mieście widziane także

było w nocy z dnia 25go na 26 z. m. równie iak we Francyi i Anglii nocne światło, iakie od 20 lat widzieć się niedało.

Podług zapewnienia Południowo-Niemieckiey Gazety, koronacyia N. Cesarza Jegomości Mikołaia, iako Króla Polskiego odbydź się ma w Październiku w Warszawie.

Nadeszłe tu listy z Wiednia pod dniem 19go Września donoszą o zamknięciu Dardanellòw przez flotte sprzymierzonych Mocarstw.

Bankierski Dom Rothschilda podiął się pożyczki dla Xięstwa Parmy w kwocie 20 mill. franków.

Ces. Rossyyski Jenerał Hr. Woronzow powracaiący z rozkazu Monarchy swoiego z Londynu do Petersburga przybył do Akwisgranu. Słabość iego małżonki dozwala mu tylko krótką dziennie odbywać podróż.

Przybyli tu Poseł Angielski przy Dworze Niderlandzkim, Kawaler Bagot, i Minister Hanowerski stanu, P. Bremer.

Kr. Pruski Jeneralny Pocztmistrz i Poseł Seymu związku Niemieckiego, P. Nagler, który przed 8 dniami powrócił tu z inspekcyyney swey podróży po Nadreńskich prowincyiach, poiechał przez Wirchurg i Noremberge do Berlina.

Dnia 16 Września w Darmstadtcie poświęcony uroczyście został nowy Katolicki kościół.

Od granic Tureckich d. 27 Września.

Podług listów kupieckich z Tryiestu pod dniem 18 b. m. miano tam ważną odebrać wiadomość, że woyska Egipskie zabieraią się do opuszczenia Morei, co zdaią się potwierdzać poruszenia Ibrahima Baszy ku brzegom.

Kapitan przybyłego z Liworna do Tryiestu kupieckiego okrętu powiada, że dnia 5 Września w wod ch Cerigo napotkał eskadrę Turecką z 22 żaglów złożoną pod Kapudana-Beg Tahir Baszą; ostatni rozkazał kapitana rzeczonego okrętu przywieść na szalupie na admiralski swóy okręt, z którego udali się potem obydwa na fregatę, na którey znaydował się Ibrahim Basza. Kapitan dowiedział się przy tey okazyi, iż wzmiankowana eskadra oczekuie w tych wodach na flottę Egipską, dla złączenia się z nią. Flotta Egipska podług niektórych doniesień znaydować się ieszcze miała dnia 22 Sierpnia w porcie Makri (pod brzegiem Karamanii.)

Dostrzegacz Austryiacki zawiera następuiące wiadomości z Grecyi; Gazeta Dostrzegacz Tryiestski donosi pod dniem 28 Wrzenia: "Kapitan Stoicovich Ces. Austryiackiey bryganiyny il Fidato, który przybył tu dziś po 24dniowey żegludze z Smirny, zkąd w towarzystwie 28 okrętów różnych narodów pod zasłoną Ces. Austryiackiey korwety l'Elmo odpłynął, powiada, że dnia 15 b. m. w wodach Zante mówił z Kapitanem Jońskiego statku i od tego dowiedział się, iż wyszła z Alexandryi wyprawa Egipska do Navarino przybyła i woyska tam na ląd wysadziła."

Powyższą wiadomość potwierdzaią doniesienia z Korfu pod dniem 16 Września, z dodatkiem: że przybycie 90 żaglowey flotty Egipskiey do Nawarino i Modon nastąpiło dnia 8 b. m. rano, gdzie wysadziła 5000 piechoty i 500 jazdy.

Późnieyszy list z Korfu pod dniem 20 Września zawiera: "Przez kutra Angielskiego Racer, który dnia 14 w południe przybył do Zante dowiedzieliśmy się, że Angielski Viceadmirał Condrington prawie całą siłę morską pod iego rozkazami zostaiącą pod Nawarino zgromadził, to iest liniiowe okręty, Azyia, Albion i Genova, fregaty Cambrian, Seringapatnam, Najad, Glasgow i Talbot, tudzież kilkanaście pomnieyszych woiennych okrętów. W Zante mówino, że Condring-

ton zapowiedzieć kazał dowodcy stoiącey na kotwicach w Nawarino Egipskiey flotty, aby zachował się spokoynie z swoiemi okrętami i żadnych działań aż do nowych rozkazów nie przedsiębrał. Dowodcy Stambulskiey eskadry miał toż samo oświadczyć, tak, iż flotta Egipska iest poniekąd przez Angielską siłę morską w Nawarino zamknięta. Condrington oczekiwał co chwila 5 Francuzkich woiennych okrętów, które iuż z Milo odpłynęły dla przyłączenia się do niego. Lord Cochrane z fregatą Helas znaydować się ma w pobliskości powyższych Angielskich okrętów. Mieszkańców Spezzyi, którzy za okazaniem się flotty Egipskiey uciekać chcieli z boiaźni na Hydrę, uspokoił i od pozostania na Spezzia nakłonił. Angielski woienny bryg Chanticleer, który stał na kotwicy pod Zante, popłynął zaraz po przybyciu kutra Racer do eskadry Adm: Condrington. Stoiąca tu (w Korfu) Angielska fregata Ariadna, pod Kapitanem Fitz-Clarente uda się dziś do teyże eskadry. — Zastępcza rządowa kommissyia Grecyi, która po ostatnich zaburzeniach w Napoli di Romania, założyła siedlisko swoie w tameczny zamku Burtzi, prenieść znowu się ma do Eginy.,,

CIĄGNIENIE LOTERYI

Na Państwo Gmünd w niższey Austryi leżące, oraz na Wielką Oberżę pod złotą różą w Boemceil w Gmünd, ieżeli nie prędzey to w dniu 24 Listopada r. b. niezawodnie przyydzie do skutku. Istotne korzyści tey loteryi, były powodem rozebrania iuż w większey części losów, a przez to i przyśpieszenia ciągnienia. Loterya ta pomiędzy innemi na szczególnieyszą zasłużyła zaletę, z powodu małey ilości losów, bo tylko 94,400 sprzedaynych, a między temi znayduiących się 16,304 wygrywaiących z czego wynika, że w przecięciu na każden szósty los iedna wygrana przypada, przy tem dl biorących razem 12 sztuk losów, to szczególne iest dobrodziewstwo, że dostaią dwa kolorowe gratis losy, które oprócz ogólney gry na Dobra i pieniężne kwoty, naymniey 16 Ryńskich wygrać muszą. Ogulna albowiem wygrana w tey loteryi wynosi 424,571 ZR. W. W.

1.	Główny los wygrywaiący Państwo Gmünd lub summa odkupna		200,000 R.
1.	Główny los, Oberża pod złotą różą w Boemceil lub summa odkupna		25,000 —
1.	Treffer w gotowiznie	.	15,000 —
1.	detto detto	. .	10.000 —
3.	detto po 4000. 2000. 1000		7000 —
785.	Trefferów wygrywaiących	.	12,946
5412.	przed i potrafiaiących	. .	42,000
6000.	niebieskich gratis losów	.	69,475
2000.	rożowych detto	. .	23,300
2000.	szarych detto	.	16,750
100.	Premiów	. . . .	2,500

Kto o prawdziwych korzyściach tey loteryi bliżey przekonać się pragnie, zechce zażądać obszernieyszego planu tey loteryi, któren w Kantorze J. Louis w Krakowie gratis rozdaie się, gdzie także i biletów po 10 ZR. W. W. lub 18 Złp., aż do dnia ciągnienia dostać można.

DONIESIENIA.

W dniu 16 Października r. b. 1827 o godzinie 9tey ranney, w Krakowie rynku głównym w gmach Sukiennice zwanym, w drodze exekucyi sądowey, odbędzie się publiczna licytacyia zaiętych kosztowności, iako to: kulczyków brylantowych, dyammentowych, pereł sznurka iednego z 386 sztuk składaiącego się: pierścionków złotych, łańcuszka złotego, tabakierki złotey, zegarka złotego, z repetycyami perłami wysadzonego, zegarka srebrnego podróżnego, kubonierki, oraz innych, które aż do momentu licytacyi każdego dnia od godziny 10 do 12 z rana, w kancellaryi podpisanego Komornika przy Ulicy Sgo Józefa pod L. 93 widzianemi bydź mogą. Chęć zatym licytować maiących zaopatrzonych w Courant monetę, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 5 Października 1827 r. Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Do Handlu korzennego przy ulicy Grodzkiey pod Nrem 229 domu prowadzonego a odznaczaiącego się pod czarnym krukiem, nadszedł transport świeżo marynowanych ryb, iakiemi są: summ, szczupak, karp, i t. p. których każdego czasu zapomierną cenę tamże dostać można.